

KÚRIA

Bfv.II.949/2011/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2012. március 1. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A közérdekű üzem működésének megzavarása büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Pesti Központi Kerületi Bíróság 20.B.24027/2010/4. számú ítéletét és a Fővárosi Bíróság 28.Bf.7951/2010/26. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. Ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2010. január 15. napján kihirdetett ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett közérdekű üzem működésének megzavarása büntetében (Btk.260.§ (1) bekezdés). Ezért őt 1 év 2 hónapi börtönbüntetésre ítélte, amelynek végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette.

(Döntött az elsőfokú bíróság a további terhelt-társak büntetőjogi felelősségéről, illetve felmentéséről is.)

Az ítéleti tényállás lényege szerint az ügy terheltjei 2006. szeptember 18-áról 19-ére virradóan részt vettek az éjszakai órákban lezajlott, az M. T. Zrt. székházának elfoglalására irányuló tömegzavargásban. 2006. szeptember 18. napján az esti órákban több ezer főből álló tömeg demonstrált a téren egy be nem jelentett tüntetésen. A demonstráción résztvevők közül többen kifogásolták,

hogy az M. T. délutáni híradásában a tüntetők létszámáról a valóságosnál lényegesen alacsonyabb adatot közölt. Ezért megállapodtak abban, hogy T. L. és T. A. átmegegy az M.-hez, ahol követelni fogják, hogy az adást megszakítva olyan, az általuk megfogalmazott és képviselőik által felolvasott petíciót hozzon nyilvánosságra, amely nemcsak a tüntetők pontos számát, hanem az általuk megfogalmazott egyéb követeléseket is tartalmazza. Megállapodtak abban is a tüntetők, hogy amennyiben a tárgyalások nem vezetnek eredményre, a demonstrálók az M. székháza előtt folytatják a tiltakozást. T. L. 2006. szeptember 18-án 22 óra 6 perc körüli időben a téren demonstrálókkal közölte, hogy a petíciót nem engedték beolvasni. Ekkor a téren tartózkodó tömegből előbb több száz, majd később több ezer demonstráló vált ki, akik átmentek az M. székház előtti parkolóba.

A székháznál 2006. szeptember 18-án 22 óra 5 perckor megjelent a Budapesti Rendőr-főkapitányság bevetési csoportja, majd 22 óra 17 perckor a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság csapatszolgálati százada 71 fővel. Ekkorra a székház előtti parkoló már szinte teljesen megtelt demonstrálókkal és a környező utcákból is folyamatosan érkeztek emberek. A rendőrök a biztonsági örrökkel bezáratták a székház bejáratát ajtajait. A tömegben többször is elhangzott az a követelés, hogy az M. az adását megszakítva olvassa be a petíciót. A nyomozás során fel nem derített személy pedig azt kiáltotta, hogy nem tárgyalni kell, hanem az épületet kell elfoglalni.

A székháznál megjelent több ezer fő nagyobb részének célja ekkor még továbbra is a békés demonstrálás, az események erőszakmentes megfigyelése volt. A demonstrálók közül azonban kivált - egy a nyomozás során részben felderített, részben fel nem derített személyekből álló - kb. 300 fős tömeg, amely a továbbiakban olyan erőszakos cselekményeket felölelő zavargásba kezdett, amelynek egymás és a kívülállók számára is felismerhető célja az M. székházának az azt védő rendőrök és biztonsági örrök elleni erőszak alkalmazásával történő elfoglalása volt. A tömegzavargásban résztvevők folyamatosan dobálták a székházat, illetve annak védelmére felsorakozott rendőröket. Ennek következtében az épületek ablakai kitörték, a helyiségekbe utcakövek és más tárgyak repültek, nehezítve az épületben dolgozók munkavégzését. Néhányan Molotov koktélokot is bedobtak az épületbe, azonban az így keletkezett tüzet a rendőrök a dolgozók segítségével eloltották. 22 óra 40 és 23 óra 10 perc közötti időben további rendőri egység érkezett a székház védelmére, akiket a székház elfoglalására törekedő személyek megdobálták, miközben az épületet is folyamatosan támadták. A rendőrök több alkalommal megkísérelték e személyeket kiszorítani, ezek a kísérletek azonban nem jártak eredménnyel. Ezt követően a rendőrség vízágyút is bevetett, azonban ez sem vezetett eredményre. Előbb a vizes talajon megrekedt HIDROMOBIL gépjárművet felgyújtották, majd az épület elfoglalásának érdekében a tömegzavargásban résztvevő személyek betondarabokkal, kövekkel

dobálták az elbarikádózott bejárati ajtót, a bejárat elé éghető tárgyakat hordtak, amelyeket meggyújtottak, a tüzet folyamatosan éghető anyaggal táplálták. A bejáratot védő rendőrök az ajtón keresztül könnygázt, poroltó készülékből habot, fecskendőből vizet locsoltak ki. A parkolóban álló gépjárműveket a nyomozás során részben felderített, részben felderítetlenül maradt személyek megrongálták, megrugdosták, ablakaikat betörték, egyes gépjárműveket felborogattak. Az égő járműveket a tűzoltók részben eloltották, a többiek oltását a zavargásban résztvevők megakadályozták, ezért a tűzoltórajok többsége elhagyta a helyszínt. Az első gépjárművek felgyújtásával közel egyidejűleg betörték és kifeszítették a székház főbejárattól jobbra eső, archív feltételek tárolására szolgáló helyiség ajtaját, ahonnan a rendőröket célozva műsoros kazettákat és szalagokat dobáltak ki. A tüntetők közül néhányan rászóltak a kazettákat dobáló személyekre, ezért ők elhagyták a helyiséget. Az egyik felgyújtott járműből a tűz áttért az épület egyik helyiségére, míg egy másikban az iroda közepére felhalmozott iratokat, berendezési tárgyakat, illetve az irodaszekrény tetejét gyújtották meg. A tűz további helyiségre nem terjedt át, azt az épülethomlokzatán kialakított tűzterjedési gátak - miként a tűz épületen kívüli terjedését - megakadályozták. Az iroda előtti folyosón az éghető anyagok kisebb mennyisége nem tette lehetővé a tűz továbbterjedését.

2006. szeptember 19-én 0 óra 42 perckor a székházban tartózkodó rendőrök a nagy füst, illetve az összegyűlt könnygáz és a rendőröket ért sérülések miatt elhagyták az épületet, és arra hívták fel a biztonsági őroket, hogy ürítsék ki az épületet. 1 óra körüli időben a székházat ostromló személyek észlelték, hogy a rendőrök elhagyták az aulát, ekkor az épület rongálásába kezdtek, illetve a barikád szétszedésével lehetővé tették, hogy nagyobb számú tüntető jusson az épületbe. Az M. épületében tartózkodó dolgozók, illetve vezetők kezdettől fogva, folyamatosan észlelték az erőszakos cselekményeket - az épület és a rendőrök kövekkal, illetve Molotov koktéllal történő dobálását-, a parkolóban lévő járművek megrongálását, felgyújtását.

Az M. épületének elfoglalását célzó gyújtogatással, rongálással és az épületet védő személyek kitartó támadásával megvalósuló tömegzavargás a távközlési üzem működését az azt üzemeltető személyek megfélemlítésén keresztül jelentős mértékben megzavarta. Egyes dolgozók bezárkóztak az épület külön helyiségeibe, mások elhúzták az ablakok közeléből az ott lévő technikai és egyéb berendezéseiket, további személyek félbehagyták a munkájukat és az eseményeket figyelték, illetve segítettek az épület védelmében és a tűzoltásban. Azt követően, hogy a székház elfoglalására törekedő személyek bejutottak az épületbe - bár a műsorszórást biztosító, páncélajtóval védett technikai helyiségbe nem tudtak behatolni - az M. vezetői úgy döntöttek, hogy beszüntetik a műsorszolgáltatást, mert a korábbi erőszakos cselekmények miatt a műsorkészítési és távközlési munkákat végző dolgozók élete, testi épsége veszélyben

volt. Ezért utasították a biztonsági őrköt az épület végigjárására, és a dolgozóknak az N. utcai kijáraton történő kivezetésére. Utasításra mindkét csatorna szeptember 19. napján 1 óra 20 perckor megszakította adását és csak több óra múlva, 06 óra körüli időben kezdte meg ismét a műsorszolgáltatást. Az adás félbeszakítása miatt több műsor elmaradt, az egyik csatorna adászárása csúszott, a tervezett műsorzárásra 2 óra 10 perckor került volna sor, míg az a másik csatorna adása az eredeti tervek szerint folyamatos lett volna. Az épületbe bejutott, a nyomozás során fel nem derített személyek arra akarták rávenni az M. dolgozóit, hogy a petíciót vegyék át, illetve mikrofont kértek, hogy követeléseket mondhassanak be az adásba. Ennek érdekében egy ismeretlenül maradt személy B.-nétől az adásba kerülés felől tudakozódott. További 6-8 személy pedig azt követelte, hogy a petíciókat élő adásban beolvashassák, ez esetben nem fognak törni-zúzni.

A tömegzavargás idején több mint 100 rendőr sérült meg. A gépkocsik megrongálásával, illetve felgyújtásával összesen 17.588.000 forint kárt keletkezett, a műsoros kazetták, illetve szalagok megrongálása összesen 7.780.280 forint kárt okozott. Az épületben 1.877.159 forint összértékű kár semmisült meg, illetve vált használhatatlanná. Az adás beszüntetése miatt a reklámbevétel kieséssel összefüggésben az M. Zrt. összesen 1.980.651 forint bevételtől esett el.

Az I. rendű terhelt az előzőekben részletezett események során 2006. szeptember 18-án 19 óra 20 percet követően barátaival a K. téri demonstráción értesült arról, hogy T. L. a székházhoz megy, követelve a petíció beolvasását. Azt is hallotta, hogy amennyiben ez nem sikerül, akkor menjenek át az Sz. térre tüntetni. A követelés eredménytelenségéről 15-20 perc elteltével értesült. Ezért az I. rendű terhelt átment az M. székházához, ott a főbejárat lépcsőjének jobb oldalán középen helyezkedett el. Itt többen kővel dobálták a székházat, illetve a rendőröket. Amikor a rendőrök könnygázt vetettek be, az I. rendű terhelt visszahúzódott a lépcsőről, majd látva, hogy a tömeg viasszaszorította a rendőröket, akik bementek a székházba, 10-12 fővel követte őket a lépcsőn felfelé. Annak tetején kb. 6 méterre állt meg a rácstól. Észlelte, hogy az előtte álló férfi az ott lévő tűzoltó fecskendőt a rendőrök lábaihoz dobta, hogy a víz befelé folyjon az épületbe. Tisztában volt azzal, hogy a tömegzavargásban résztvevők az M. épülete és az előtte parkoló gépjárművek megrongálásával, illetőleg az épületbe történő erőszakos behatolással kívánják kikényszeríteni a petíció élő adásban történő beolvasását. Csatlakozott a kővel dobáló személyekhez és egy követ elhajított a székház irányába.

A tömegzavargás közben a szemére kapott ütés miatt a mentő beszállította az Országos Baleseti és Sürgősségi Intézetbe, ahol 2006. szeptember 19-én 02 óra 29 perctől délelőtt 10 óráig terjedő

időben került sor orvosi ellátására.

Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában rögzítette, hogy - az egyes törvényi rendelkezések szabályozása mellett - a televíziót miért tekintette közérdekű üzemnek. Részletesen elemezte, hogy az üzem működésének más módon való jelentős mértékű megzavarását a terheltek milyen magatartása eredményezte. Az országos lefedettségű közszolgálati televízió esetében milyen időtartamra maradt ki a szolgáltatás, az mennyi igénybevételre jogosultat érintett. A működési zavar nagysága miatt megállapíthatónak látta annak jelentős mértékét. A határozatban kifejtettek szerint az soha nem volt kérdéses, hogy a terheltek berendezéseket, vezetékeket rongáltak vagy semmisítettek volna meg. A bíróság a vagylagos elkövetési magatartás megvalósulását vizsgálta, és azt állapította meg, hogy a berendezéseket működtető személyek hiánya okozta az adás beszüntetését.

A társtettesi minősítést pedig azért látta megállapíthatónak, mert a terheltek - közöttük a felülvizsgálati indítvánnyal érintett I. rendű terhelt - rongálási cselekményüket akkor fejtették ki, amikor a székház és egyéb vagyontárgyak megrongálását és támadását mások már megkezdték, de az még nem fejeződött be. Valamennyien észlelték, amikor a térre érkeztek, hogy emberek már támadják a székházat, az azt védő rendőri erőket, a parkoló járműveket, a rendőri egység bevetett eszközeit. Az I. rendű terhelt ehhez csatlakozott, cselekvősege a többi személy magatartásához hasonló és kapcsolódó volt.

Az I. rendű terhelt és védője által felmentésért bejelentett fellebbezés folytán másodfokon eljáró Fővárosi Bíróság a 2010. december 17.-én jogerős 28.Bf.7951/2010/26. számú ítéletével az I. rendű terhelt tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét annyiban változtatta meg, hogy a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezést mellőzte. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a tényállásban szereplő elírásokat, az összeadási hiba folytán a gépkocsikban és a megsemmisült, illetve a használhatatlanná vált tárgyakban bekövetkezett kárt, összességében a vagyoni hátrány összegét 28.943.290.- forintba helyesbítette, továbbá név szerint megjelölte, hogy kik voltak azok a személyek, akiket az ismeretlenül maradt 6-8 fő a petíció beolvasására akart rávenni.

Az I. rendű terhelt cselekményének jogi értékelésével összefüggő elsőfokú bírói álláspontot mindenben osztotta. Kifejtette, hogy a közérdekű üzem működésének megzavarása bünteténél a törvény az elkövetési tárgyakat kimerítően nem sorolja fel, a (4) bekezdés keretszerűen jelöli meg a védett tárgyak körét. A távközlés fogalma felöleli a televízió üzemét is. Az elkövetési magatartásokat

illetően a „más módon” történő megzavarásba beletartozik a védett objektumra gyakorolt, rongálással nem járó minden olyan ráhatás, amely a szolgáltatás bármely fázisában működési zavarokat alkalmas előidézni. A működés fogalmába a szolgáltatás teljes folyamata beletartozik.

A cselekmény társtettesként elkövettkénti megállapítását is helytállónak ítélte.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen az I. rendű terhelt meghatalmazott védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be.416.§ (1) bekezdés a) és b) pontját, valamint a Be.373.§ (1) bekezdés III. a) és b) pontját megjelölve. Álláspontja szerint az I. rendű terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor, és a törvénysértő minősítés törvénysértő büntetés kiszabását eredményezte. Mindemellett indokai szerint az eljáró bíróságok indokolási kötelezettségüknek sem tettek eleget, továbbá az indokolás a rendelkező részben írtakkal ellentétes. Az I. rendű terhelt a Btk.260.§ (1) bekezdésében meghatározott törvényi tényállásban megkívánt magatartás egyikét sem tanúsította: nem rongált meg berendezést és vezetéket, az egy kő eldobása - esetleges megtörténte esetén - sem alkalmas a közérdekű üzem működése jelentős mértékben megzavarása megállapítására.

A felülvizsgálati indítványban a védő hivatkozott arra is, hogy az adott ügy az ún. „semmisségi törvény” hatálya alá esik, hiszen az I. rendű terhelt furcsa körülmények között tett, önmagára terhelő nyilatkozatán kívül csak és kizárólag rendőri vallomások állnak rendelkezésre, amelyek objektivitásukat illetően komoly kétségeket ébresztenek, semmiféle bizonyító erővel nem bírnak. Ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének nem tett eleget, mivel az objektív tényként megállapítható bizonyítékokkal szemben a rendelkező részben írtak ellentétben állnak.

A másodfokú bíróság pedig - annak ellenére, hogy a védelmi fellebbezés a tényállást és az abból levonható jogi konzekvenciákat számos ponton támadta - semmiféle adatot, bizonyítékot és annak értékelését az I. rendű terheltet érintően nem tartalmaz. Az eljáró bíróságok nem foglalkoztak az objektív (DVD felvételek, az orvosi ellátás időpontjaiból levonható következtetések) bizonyítékokkal. Mindezekre figyelemmel indítványozta, hogy a Kúria a sérelmezett határozatokat változtassa meg, az I. rendű terheltet a közérdekű üzem működésének megzavarása büntette miatt emelt vád alól mentse fel.

A Legfőbb Ügyészség a BF.2616/2011. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt a minősítést támadó részében alaptalannak, egyebekben törvényben kizártnak ítélte, és a megtámadott határozatok hatályában tartására tett indítványt. Indokai szerint az I. rendű terhelt társaival együtt vett részt

abban a cselekmény-sorozatban, amelynek során az M. székháza előtti téren az emberek megtámadták az épületet, azt azt védő rendőri erőket, a parkoló járműveket, a rendőri egység bevetett eszközeit. E magatartást kifejtő emberekhez csatlakozott, aktív szerepet játszott társaival együtt rongálási tevékenységet fejtett ki, amelynek következtében a közérdekű üzem berendezéseinek működtetésére meghatározó befolyással bíró személyeket megfenyegették, komoly félelmet keltettek.

Az indokolási kötelezettség elmulasztását sérelmező eljárási szabálysértést illetően kifejtette, hogy az indítvány ezzel kapcsolatos érvelésével szemben az elsőfokú bíróság igen részletesen és az I. rendű terhelt vonatkozásában is körültekintően megindokolta, hogy miért a 2006. szeptember 20-án hajnalban tett beismerő vallomására alapította a tényállást. Részletes indokát adta az események kronológiájával összevetve az Országos Mentőszolgálatról és a Baleseti Intézettől beszerzett nyilatkozatokat, és magyarázatot adott arra, hogy 22 óra 17 perctől a támadó tömeg részét képezte az I. rendű terhelt, a tömeg elején állt. Észlelte a kődobálást, a sorfalat álló rendőrök sűrűsüvegekkel történő folyamatos támadását. Az eljáró bíróságok sem a büntetőeljárás, sem a büntető anyagi jog szabályait nem sértették meg, az I. rendű terheltnek felrótt cselekmény minősítése és a kiszabott büntetés is törvényes.

A Kúria a Be. 420. § (1) bekezdése alapján, a Be. 425. § szerinti nyilvános ülést tartott, amelyen a felülvizsgálati indítványt benyújtó védő az írásbeli indítvánnyal egyezően szólalt fel. Hivatkozott az alapeljárásban előadottakra, miszerint az I. rendű terheltet a mentők előbb elvitték, minthogy az M. adását megszakította volna, és eddig az időpontig gyűjtogatásra sem került sor.

A legfőbb ügyész nyilvános ülésen megjelent képviselője az indítványozó felszólalása ellenére az írásban előterjesztettekkel egyezően nyilatkozott.

Az I. rendű terhelt továbbra is sérelmezte a közérdekű üzem működése megzavarása büntetésében történt elítélését.

A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett, a felülvizsgálati indítványban megjelölt okokból bírálta felül.

Az 1998. évi XIX. törvény (Be.) 416. § (1) bekezdésének c) pontja alapján felülvizsgálatnak akkor van helye a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, ha annak meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdésének I. b) vagy c) pontjában, illetve a II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.

A Be. 373. § (1) bekezdés a) pontjában megjelölt eljárási

szabálysértés akkor valósul meg, ha a bíróság a büntetőjogi főkérdésben (bűnösség, jogi minősítés, büntetéskiszabás) olyan mértékben mulasztja el indokolási kötelezettségét, amely miatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan. A felülvizsgálati eljárásban a határozat hatályon kívül helyezését eredményező eljárási szabálysértésként értékelendő, ha a jogerős ítéletben megállapított tényállás olyan hiányos, vagy olyan ellentmondásokat tartalmaz, hogy nem állapítható meg belőle, mire alapította döntését a bíróság, ezzel ugyanis megghiúsul az érdemi felülbírálat lehetősége, a büntetőjogi felelősségre vonás szempontjából jelentős kérdések egyértelműen nem ítéelhetők meg.

Ugyanígy felülvizsgálatot megalapozó és az anyagi jogi felülvizsgálati ok érdemi vizsgálatának gátját képező ún. abszolút hatályú eljárási szabálysértés, ha a bíróság ítéletének indokolása a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes (Be.373. § (1) bekezdés III. b) pontja).

A Kúria a fentiekben megjelölt eljárási szabálysértések közül egyet sem észlelt.

Az indokolási kötelezettség megsértése nem az indokolás bármely elemének hiányát, hibáját jelenti, hanem annál szűkebb terjedelmű. E felülvizsgálati ok megvalósulása esetén az anyagi jogi jogsértés, a bűnösség megállapításának, a felmentésnek, az eljárás megszüntetésének, a büntetéskiszabásnak, illetve az intézkedés alkalmazásának anyagi jogi helyessége már nem is vizsgálható (BH.2012.32.).

A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat. Ennek lényege, hogy a felülvizsgálati eljárásban kizárólag jogkérdések vizsgálhatók, a tényállás revíziójára általában nincs lehetőség.

Az ítéleti tényállással összefüggő védői kifogások a bírói mérlegelés helyességét támadták és a bizonyítékok mikénti értékelését vitatták, amikor arra hivatkoztak, hogy az I. rendű terhelt egyetlen követ sem dobott el, magatartásának mibenlétét saját - erősen kifogásolható körülmények között megszerzett - vallomásán túl csupán rendőri vallomás támasztotta alá.

A Kúria a védő által felhívottaknak megfelelően vizsgálta, hogy a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja szerinti felülvizsgálati ok megállapítható-e. Eszerint a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak akkor van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor.

A Be. 423. § (1) bekezdése értelmében a jogerős ítélet tényállása a felülvizsgálati indítványban nem támadható, és nincs lehetőség az

indokolási kötelezettség jogsértő megszegésére hivatkozással a bizonyítékok mérlegelésének támadására sem. A tényálláshoz kötöttség törvényi előírása folytán a jogerős bírói határozat tényállása felülvizsgálat tárgya nem lehet, és az a bizonyítékok elégtelenségének, mérlegelésének téves voltára, vagy megalapozatlansági okokra hivatkozva eredménnyel nem támadható.

A felülvizsgálati indítványnak az I. rendű terheltet érintően a bizonyítékok elégtelenségét, azok bírói mérlegelését, ebből következően a tényállás megalapozatlanságát támadó része a törvényben kizárt.

A Kúria a jogkérdések elemzése során csak a jogerős ítéletben tényként rögzítetteket vehette figyelembe. Egyaránt a tényállás részét képezi az események időrendi sorrendje, az egyes terheltek cselekvőisége. Ezért - a védelemnek a cselekmény tényállásszerűségét vitató érveit szem előtt tartva - mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a közérdekű üzem működése megzavarásának büntettét az I. rendű terhelt elbírálta, a helyszínen tartózkodása alatt tanúsított magatartása megvalósította-e.

Az 1978. évi IV. törvény (Btk.) 260. § (1) bekezdésébe ütköző közérdekű üzem működésének megzavarása bűncselekményét az követi el, aki a közérdekű üzem működését berendezésének, vezetékének megrongálásával, vagy más módon jelentős mértékben megzavarja. A működés más módon történő megzavarása gyűjtőfogalom, beletartozik a rongálással nem járó minden olyan ráhatás, amely a szolgáltatás bármely fázisában működési zavarokat képes előidézni.

A gyülekezési jog tartalmát értelmező 75/2008. (V.29.) alkotmánybírósági határozat szerint kizárt a gyülekezési jog érvényesítése kapcsán bűncselekmények elkövetése. A jogellenes magatartás - különösen valamely büntett megvalósítása - békés demonstráció kísérője nem lehet (BH.2011.32.).

Az irányadó tényállás szerint a petíció M.-ben történő beolvasásának kikényszerítése érdekében gyülekező - az eljárás során részben felderített, részben ismeretlen személyekből álló - emberekhez csatlakozott az I. rendű terhelt az M. székháza előtt. Már az átvonulás előtt ismert volt számára, hogy a tüntetők célja a petíció beolvasása egyenes adásban. Az Sz. téren a békés szemlélőkkel szemben egy kisebb csoport erőszakos cselekményeket megvalósító (az épület ablakait kővel és egyéb tárgyak dobálásával betörő, Molotov koktélokot dobáló, a parkolóban álló gépkocsikat felgyújtó, a rendőröket támadó) magatartásba kezdett. Ennek megakadályozása, illetve leküzdése érdekében egymáshoz közeli időpontban (22 óra 05 perckor, 22 óra 17 perckor, 22 óra 40 és 23 óra 10 perc közötti időben) több rendőri egység érkezett a helyszínre, 23 óra 39 perckor, illetve 2006. szeptember 19-én 0 óra

33 perckor vízágyú - egyébként sikertelen - bevetésére is sor került. A járművek 22 óra 50 perc és 23 óra 50 perc közötti időben történt felgyújtása miatt tűzoltók érkeztek a helyszínre, akik - mivel ismeretlenül maradt személyek megakadályozták őket az oltásban - végül 2006. szeptember 19-én 0 óra 6 perckor eltávoztak az Sz. térről.

Az M. Székház épületében keletkezett tűz, illetve nagy füst és könnygáz miatt 2006. szeptember 19-én 0 óra 42 perckor végül a rendőrök is elhagyták az épületet. Az I. rendű terhelte előbb a K. téren, majd 20 óra körüli időben több tüntetővel együtt átment az Sz. térre, ahol az M. Székház főbejáratához vezető lépcső jobb oldalán, középen helyezkedett el. Körülötte többen dobálták követ a rendőröket és az épületet is. Amikor a rendőrök a tömeg szorítása miatt az épületbe hátráltak, az I. rendű terhelte 10-12 társával követte őket a lépcsőn felfelé, ahol annak tetején, a rácstól kb. 6 méterre állt meg. A parkolóban álló két gépjármű felgyújtásakor (22 óra 40 és 23 óra 40 perc közötti időben) az I. rendű terhelte már és még a helyszínen tartózkodott, erre az időre esik a vízágyú első, 23 óra 30 perckor történt bevetése is. Tény, hogy a vízágyú második alkalmazásánál (0 óra 33 perckor) már nem volt a Székház előtt, és az adás megszakítására is később került sor.

Az I. rendű terhelte tudatában volt annak, hogy az épületbe való erőszakos bejutással, a parkoló gépjárművek megrongálásával, felgyújtásával a petíció élő adásban történő beolvasását kívánják kikényszeríteni, a kódobáló személyekhez csatlakozva maga is eldobott egy követ az épület felé.

Az ezt követően elszenvedett sérülése miatt a helyszínről a mentő elszállította, a kórházban 2006. szeptember 19-én 02 óra 29 perctől délelőtt 10 óráig állt orvosi kezelés alatt.

A két csatorna 2006. szeptember 19-én 1 óra 20 perckor szakította meg az adást, és a műsorszolgáltatás ismételt megkezdésére csupán több óra múlva, reggel 6 órakor került sor.

Téves tehát az a védői hivatkozás, hogy a közérdekű üzem működésének magzavarása csupán az adás megszakításával következett be, amikor az I. rendű terhelte már elvitték a mentők. Ezért az elbírált magatartása - még tényleges megtörténte esetén - sem alkalmas a közérdekű üzem működése megzavarása büntetésének megvalósítására.

A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal érintett jogkérdések kapcsán mindenben egyetértett a Legfőbb Ügyészség érveivel, és osztotta az alapügyben eljáró bíróság álláspontját.

Az irányadó tényállásból következően az M. Székháza előtt demonstrálók célja a petíció élő adásba történő beolvasása volt, amelynek elérése érdekében erőszakos, személyek elleni támadásban, vagyontárgyak megrongálásában, az épületbe történő behatolásban

megnyilvánuló magatartást folytattak. Addig az időpontig, amíg az I.r. terhelt a helyszínen tartózkodott, már bekövetkezett az, hogy az M. műsorszolgáltatása nem a megszokott módon zajlott. Az épületben, a parkolóban történtek, a rendőröket ért támadások, a járművek felgyújtása az azt észlelő személyekben félelmet keltett. Kétségtelen az is, hogy a támadók összehangolt, egymást segítő magatartása folytán került sor az M. két csatornájának idő előtti adásbeszűntetésére, amely a közérdekű üzem működésének jelentős mértékben megzavarását eredményezte. Az I. rendű terhelt tisztában volt azzal, hogy az M. közérdekű feladatokat lát el, hiszen éppen ezért találták alkalmasnak a petíció élő adásban történő beolvasására. Magatartását - mivel tudta, hogy a tömegzavargás alkalmas a közérdekű üzem működésében jelentős mértékű zavar okozására - az eredmény iránti közömbösség jellemezte.

A Btk. 20. § (2) bekezdése a törvényi tényállás közös megvalósításában jelöli meg a társtetteséget. Társtettesek azok, akik a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását egymás tevékenységéről tudva közösen valósítják meg.

Amennyiben az adott bűncselekménynek több konjunktív elkövetési magatartása is van, a társtetteség megvalósulhat akként is, hogy az egyik elkövető az elkövetők nem a teljes elkövetési magatartást valósítják meg valamennyien, hanem annak csak valamely részét, és ezek a rész-cselekmények összegződnek.

A védő hivatkozott a 2006 őszi tömegoszlatásokkal összefüggő elítélések orvoslásáról szóló 2011. évi XVI. törvényre is. Eszerint a 2006. szeptember 18. és október 24. napja között hazánk területén, a tömegoszlatásokhoz kapcsolódóan elkövetett hivatalos személy elleni erőszak, rongálás, illetve garázdaság miatti elítélések, továbbá a bíróság hatáskörébe tartozó rendzavarás, garázdaság és veszélyes fenyegetés szabálysértése elkövetése megállapításai semmisnek tekintendők, amennyiben az elítélés vagy a megállapítás alapját kizárólag rendőri jelentés, illetve rendőri tanúvallomás képezte. A törvény 1.§-ának hatálya alá tartozó egyedi bírósági határozatok meghozatalának végső napját a törvény 2011. október 23. napjában határozta meg.

A semmisségi törvény nem tartozik a Be. 416. § (1) bekezdésében felsorolt, felülvizsgálati okként megjelölt körbe, a felülvizsgálat törvényileg szabályozott okai nem bővíthetők, ez okból a megtámadott határozatok felülvizsgálatára sem kerülhet sor. Annak eldöntése, hogy a bűncselekmény a semmisségi törvény hatálya alá tartozik-e, egy másik eljárás feladata.

A Kúria megállapította, hogy az eljáró bíróságok az I. rendű terhelt bűnösségét a büntető anyagi jog szabályainak megsértése nélkül állapították meg és törvényesen minősítették közérdekű üzem működése megzavarása büntettének.

Miután a felülvizsgálat eredményeként a támadott minősítés helyesnek bizonyult, a büntetés önálló felülvizsgálatára nem kerülhetett sor. A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja csak a bűncselekmény törvénysértő minősítése folytán kiszabott törvénysértő büntetés esetén ad lehetőséget a felülvizsgálatra.

A Kúria mindezekre figyelemmel - mivel nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályukban fenntartotta.

Budapest, 2011. március 1.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Csere Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő
Bné